

Zagadnienia do egzaminu dyplomowego na kierunku filologia polska Literaturoznawstwo – studia I stopnia

1. Tradycja antyczna i tradycja biblijna w dziełach literatury staropolskiej
2. Europejskość (uniwersalność) i swojskość (rodzimość) polskiej literatury epok dawnych
3. Ideały epok dawnych, od średniowiecza do baroku, w przekazach literatury staropolskiej
4. Ewolucja postaci bohaterów, tematów i wątków w tekstach literackich od średniowiecza do baroku
5. Gatunki, formy, style literatury staropolskiej od średniowiecza do baroku
6. Główne nurty literatury oświeceniowej: klasycyzm, sentymentalizm, rokoko
7. Czas przełomu – między pseudoklasycyzmem a romantyzmem. Dyskusje literackie, stanowiska
8. Liryka i epika romantyzmu – charakterystyczne gatunki, tematy, formy, bohaterowie
9. Dramat romantyczny – w dobie przemian i nowatorstwa gatunkowego, twórcy, tematyka, inspiracje
10. Romantyzm krajowy – znani twórcy rodzimego oblicza literatury romantycznej
- 11.
12. Poezja „czasów niepoetyckich”. Sonety „Nad głębiami” Adama Asnyka – forma cyklu poetyckiego i problematyka utworów
13. Poetyka powieści tendencyjnej na przykładzie „Marty” E. Orzeszkowej
14. Cechy powieści dojrzałego realizmu na wybranym przykładzie literatury polskiej
15. Poetyka wybranej powieści historycznej Henryka Sienkiewicza w kontekście jego tekstu *O powieści historycznej*
16. Powstanie styczniowe w wybranych tekstach literackich (np. *Nad Niemnem*, *Gloria victis*, *Omyłka*).
17. 1. Metafora w liryce Młodej Polski (na wybranych przykładach)
18. 2. Estetyka powieści młodopolskiej (na wybranych przykładach)
19. Poezja Młodej Polski wobec dekadentyzmu
20. Młodopolski franciszkanizm i poetyka codzienności
21. Symbolizm, impresjonizm, preekspresjonizm w poezji
22. Nurty w dramaturgii Młodej Polski
23. Liryka skamandrytów (J. Lechoń, K. Wierzyński, J. Tuwim, A. Słonimski, J. Iwaszkiewicz)

24. Program Awangardy Krakowskiej i jego poetycka realizacja
25. Międzywojenna twórczość Juliana Przybosa
26. Problematyka społeczna w prozie międzywojennej
27. *Ferdydurke* W. Gombrowicza wobec tradycyjnego modelu powieści
28. Ważni dramaturdzy okresu międzywojennego – analiza wybranego utworu (S. I. Witkiewicz, J. Szaniawski, W. Gombrowicz)
29. Międzywojenna twórczość Czesława Miłosa
30. Literatura doświadczeń granicznych (wybrane przykłady)
31. Szoah w literaturze. Wybrane przykłady
32. Katastrofizm w liryce (Władysław Broniewski, Julian Tuwim, Czesław Miłosz, Józef Czechowicz)
33. Poezja podczas okupacji. Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy, Andrzej Stroiński
34. Dziennik jako gatunek literacki w wieku XX (Gombrowicz, Tyrmand, Nałkowska, Koniński, Iwaszkiewicz)
35. Autobiografizm w polskiej literaturze po roku 1956
36. Egzystencjalizm w literaturze wieku XX
37. Teoria literatury jako „szerokie pole interdyscyplinarne” – wyjaśnij myśl Jonathana Cullera
38. Poezja lingwistyczna jako jedna z wypowiedzi we współczesnej literaturze polskiej
39. Mit i ideologia w kontekście literatury wieku XX
40. Adaptacja jako przetworzenie i interpretacja dzieła literackiego na język filmu
41. Badanie literatury jako zajęcie eklektyczne – Nowy Historyzm
42. Wpływ sytuacji wolnorynkowej na status literatury wysokoartystycznej po 1989 roku?
43. Rozwój literatury chłopskiej/wiejskiej (zwrot plebejski) ze szczególnym uwzględnieniem lat 2010-2020
44. Najważniejsze powieści nurtu feministycznego po 1989 roku
45. Twórczość tzw. *pokolenia bruLionu*
46. Twórczość najważniejszych autorów emigracyjnych po 1989 roku
47. Tendencje, style i nurty najnowszej poezji (ze szczególnym uwzględnieniem o’haryzmu, wzorca brulionowego, „skrzydeł Sosnowskiego”, neolingwizmu warszawskiego, nurtu kobiecej poezji somatycznej).

Zagadnienia do egzaminu dyplomowego na kierunku filologia polska Językoznawstwo – studia I stopnia

1. Leksykologia a leksykografia. Leksem a wyraz
2. Struktura znaczeniowa wyrazu – znaczenie leksykalne, aktualne, etymologiczne, przedmiotowe (realne), ekspresywne, asocjacyjne, konotacyjne, stylistyczne, gramatyczne, strukturalne
3. Główne działy językoznawstwa opisowego (fonetyka, fonologia, morfologia: fleksja i słowotwórstwo, morfonologia, składnia, semantyka, pragmatyka)
4. Słowniki i ich rodzaje
5. Relacje semantyczne między wyrazami – homoleksy, polisemy, antonimy, homonimy, synonimy, konwersy, wyrazy ogólne i szczegółowe: hiponimy, kohiponimy, hiperonimy, wyrazy konkretne i abstrakcyjne, eponimy, peryfrazy, paronimy
6. Polszczyzna na tle innych języków – klasyfikacja typologiczna
7. Polszczyzna na tle innych języków – klasyfikacja genetyczna
8. Cechy języka polskiego jako języka fleksyjnego
9. Pojęcie kategorii gramatycznej. Kategorie gramatyczne imienne i werbalne
10. Komunikacja językowa: akt komunikacji, struktura aktu komunikacji (nadawca, odbiorca, kontakt, komunikat, kontekst, kod)
11. Kompetencja komunikacyjna (językowa, tekstowa, kulturowa, socjologiczna, pragmatyczna).
12. Teoria aktów mowy (lokucja, illokucja, perlokucja)
13. Bezpośrednie i pośrednie akty mowy. Implikacja. Presupozycja
14. Komunikacja ustna a komunikacja pisemna, komunikacja werbalna a komunikacja niewerbalna
15. Funkcje języka i wypowiedzi wg Renaty Grzegorzycyckiej
16. Socjolekt, profesjolekt, żargon, slang, idiolekt, biolekt, dialekt, gwara, polszczyzna regionalna
17. Definicja stylu. Style funkcjonalne – potoczny, naukowy, urzędowy, religijny, retoryczny (przemówień), publicystyczny, język reklamy
18. Pojęcie tekstu, wypowiedzi, dyskursu, gatunku tekstu, hipertekstu
19. Składniowe środki stylistyczne – potok składniowy, anakolut, eksklamacja

20. Figury słowne – epitet, gradacja, elipsa, polisyndeton, asyndeton, anafora, epifora, inwersja, parenteza

21. Figury myśli – apostrofa, pytanie retoryczne, porównanie, niedopowiedzenie, ironia

22. Działy teorii retorycznej

23. Wyrazy o ograniczonym zakresie użycia – kolokwializmy, kancelaryzmy, biblizmy, poetyzmy, archaizmy, regionalizmy, dialektyzmy (gwaryzmy), profesjonalizmy

24. Składniowe środki stylistyczne – potok składniowy, anakolut, eksklamacja

25. Językoznawstwo normatywne – kultura języka, poprawność językowa, norma językowa, różnicowanie współczesnej normy językowej

26. Błąd a innowacja językowa, typy błędów językowych

27. Kryteria poprawności językowej, publikacje poprawnościowe

28. Zasady poprawnej artykulacji samogłosek i spółgłosek

29. Podział głosek polskich

30. Upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe

31. Rozwój akcentu w języku polskim

32. Podstawa słowotwórcza i formant, temat fleksyjny i końcówka fleksyjna

33. Podstawowe kategorie słowotwórcze rzeczowników

34. Podstawowe kategorie słowotwórcze czasowników

35. Podstawowe kategorie słowotwórcze przymiotników

36. Podstawowe kategorie słowotwórcze przysłówków

37. Deklinacja rzeczowników

38. Deklinacja przymiotników

39. Odmiana liczebników

40. Klasyfikacja polskich czasowników (koniugacje)

41. Rodzaje orzeczeń i podmiotów w zdaniu

42. Przydawka, dopełnienie i okolicznik

43. Zdania współrzędnie złożone

44. Zdania podrzędnie złożone

45. Pochodzenie języka polskiego

46. Główne zmiany w systemie wokalicznym polszczyzny

47. Główne zmiany w systemie konsonantycznym polszczyzny

48. Najważniejsze zmiany w zakresie fleksji języka polskiego

49. Periodyzacja dziejów języka polskiego

50. Kontakty polszczyzny z innymi językami

Zagadnienia do egzaminu dyplomowego na kierunku filologia polska Literaturoznawstwo – studia II stopnia

1. Motywy buntu i ofiary w tekstach kultury współczesnej
2. Filozoficzne inspiracje w polskiej literaturze współczesnej. Rozważ problem, wykorzystując dowolne teksty literackie i filozoficzne
3. Kreacja czasu w prozie i/lub poezji XIX i XX wieku. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych tekstów kultury
4. Motyw zagłady i jego artystyczna kreacja w literaturze współczesnej. Omów na wybranych przykładach
5. Konwencje gatunkowe prozy współczesnej i ich funkcje stylistyczne – światopoglądowe. Wykorzystaj dowolne teksty literackie
6. Kreacje bohatera lirycznego w poezji polskiej po 1939 roku. Wykorzystaj dowolnie wybrane teksty poetyckie
7. Różne sposoby funkcjonowania tradycji romantycznych w literaturze współczesnej. Wykorzystaj dowolne teksty kultury
8. Motywy metafizyczne w tekstach kultury współczesnej. Scharakteryzuj wybrane zjawiska
9. Modlitwa jako temat i motyw w literaturze polskiej różnych epok. Wykorzystaj dowolnie wybrane teksty kultury
10. Wizerunek kobiety w literaturze różnych epok. Próba ukazania ewolucji motywu kobiety na przykładach wybranych tekstów kultury
11. Mit dzieciństwa w literaturze współczesnej. Omów wybrane zagadnienia
12. Metafora bezdomności w poezji i prozie XX wieku. Omów na wybranych przykładach
13. Motywy religijne i ich artystyczne ukształtowanie w literaturze nowoczesnej. Rozważ problem na wybranych przykładach
14. Sposoby opowiadania o zagładzie. Omów zagadnienia dotyczące gatunków literackich, narracji, języka, wykorzystując dowolnie wybrane teksty kultury
15. Literackie prowokacje i skandale. Na wybranych przykładach omów ich znaczenie i charakter

16. Miasto... „To jedyna pustynia, jaka jest dziś dostępna” (A. Camus). Rozważ opinię autora *Dzimy* odwołując się do wybranych tekstów kultury
17. Motyw ogrodu i jego artystyczne ukształtowanie. Omów na wybranych przykładach
18. Demaskacja mitów narodowych w twórczości Wyspiańskiego i Żeromskiego. Omów na przykładach wybranych utworów
19. Aluzja literacka i jej rola. Rozważ problem na przykładzie wybranych tekstów kultury
20. Podróż jako metafora dojrzewania. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów
21. Rola motta w interpretacji utworu. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów z różnych epok
22. Motywy apokaliptyczne i ich artystyczna kreacja w literaturze XX wieku i filmie. Omów na wybranych przykładach
23. Motyw pożegnania w literaturze, malarstwie, filmie. Porównanie sposobów kreacji. Wykorzystaj teksty kultury i zinterpretuj je
24. Motyw tańca i jego artystyczne ukształtowanie. Zinterpretuj ten motyw, wykorzystując teksty kultury
25. Mityzacja rzeczywistości w literaturze i sztuce. Omów funkcjonowanie mitu na wybranych przykładach tekstów kultury
26. „Postmodernistyczne” postrzeganie rzeczywistości. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów
27. Świat wartości człowieka „nowoczesnego” w literaturze, malarstwie, filozofii i/lub muzyce. Przedstaw na wybranych przykładach
28. Walka postu z karnawalem – dwie wizje rzeczywistości (zabawa i asceza). Omów zagadnienie na podstawie tekstów kultury
29. Gest śmiechu w kulturze. Omów to zagadnienie na wybranych przykładach, interpretując dowolne teksty kultury
30. Kicz i arcydzieło. Wyjaśnij na przykładach mechanizm żywotności i funkcjonowania w kulturze literackiej utworów o różnej wartości artystycznej
31. Jednostka a wspólnota (narodowa, lokalna itp.). Rozważ problem na wybranych przykładach

32. Mit w kulturze współczesnej. Omów zjawisko przekształcania mitycznych imaginariów w wybranych tekstach kultury
33. Związki literatury z innymi dziedzinami sztuki. Scharakteryzuj wybrane zagadnienia

Zagadnienia do egzaminu dyplomowego na kierunku filologia polska Językoznawstwo – studia II stopnia

1. Różne definicje języka
2. Objaśnij terminy: językoznawstwo diachroniczne i językoznawstwo synchroniczne
3. Język polski a rodzina języków słowiańskich
4. Struktura systemu językowego (hierarchiczna budowa języka)
5. Funkcje języka
6. Wybrane paradygmaty współczesnego językoznawstwa (krótka charakterystyka)
7. Pragmatyka. Teoria aktów mowy
8. Przedmiot badań semantyki
9. Typologia współczesnej polszczyzny
10. Neologizm a neosemantyzm
11. Typologie odmian polszczyzny: historyczne (Klemensiewicz, Urbańczyk), współczesne (Gajda, Bartmiński, Markowski, inne).
12. Typologie odmian funkcjonalnych polszczyzny (szkoła warszawska, opolska, lubelska).
13. Zróżnicowanie regionalne polszczyzny w aspekcie diachronicznym. Geneza terytorialnych odmian języka, mechanizmy regionalizacji języka.
14. Początki i przemiany polskiego stylu naukowego. Formowanie się terminologii naukowej w zakresie gramatyki i nauk matematyczno-przyrodniczych.
15. Ciągłość i zmiana - rozwój stylu urzędowo-prawnego w polszczyźnie; cechy stylowe. Terminologia prawnicza jako wykładnik stylu.
16. Styl publicystyczny – uwarunkowania rozwoju. Styl , cechy stylowe dawnych tekstów publicystycznych.
17. Rozwój polskiego stylu retorycznego. Oracje jako gatunek retoryczny związanej z kształtowaniem się demokracji szlacheckiej.
18. Kształtowanie się i rozwój stylu religijnego w historii języka polskiego, zróżnicowanie odmian stylowych. Polski styl biblijny.

19. Kształtowanie się stylu potocznego i jego cech stylowych. Słownictwo potoczne różnych zakresów tematycznych.
20. Socjolektalne zróżnicowanie polszczyzny dawnej i współczesnej.
21. Tendencje rozwojowe polszczyzny po 1945 r.
22. Pragmalingwistyka jako metoda badawcza (założenia, podstawy, terminy, reprezentywne stanowiska badawcze)
23. Językoznawstwo historycznoporównawcze .
24. Stylistyka językoznawcza i jej metody (stylistyka funkcjonalna, pragmatyczna, kognitywna; styl wobec gatunku, dyskursu).
25. Stylizacje językowe, intertekstualność w badaniach stylistycznych.
26. Językoznawstwo antropologiczno-kulturowe (lingwistyka kulturowa, etnolingwistyka).
27. Językoznawstwo kognitywne.
28. Metody badawcze semantyki strukturalnej i kognitywnej.
29. Metody badań socjolingwistycznych.
30. Onomastyka jako metoda badawcza. Onomastyka literacka, onomastyka medialna.
31. Genologia lingwistyczna.
32. Tekst, gatunek, dyskurs.
33. Zewnętrzne i wewnątrzjęzykowe przyczyny przemian współczesnej polszczyzny.
34. Przemiany leksyki współczesnej: główne zjawiska, tendencje rozwojowe w kontekście zmian kulturowych.
35. Tendencje rozwojowe we współczesnej frazeologii.
36. Język w komunikowaniu masowym - współczesne zmiany, tendencje rozwojowe.
37. Style funkcjonalne współczesnej polszczyzny - kategorie stylowe, przemiany.